

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației privind modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 32/2022 privind aprobarea tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal furnizate de Î.S. "Poșta Moldovei"

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (2) lit. b) din Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 114-122, art. 225), cu modificările ulterioare (Legea 36/2016) tarifele stabilite pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal trebuie să fie orientate în funcție de costuri și să stimuleze furnizarea unui serviciu poștal universal eficient.

Art. 4 alin. (2) lit. g) din Legea 36/2016 prevede că autoritatea de reglementare reglementează piața serviciilor poștale, exercitând *inter alia* funcția de aprobare, în mod transparent și public, a tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal, în conformitate cu metodologia de stabilire a tarifelor.

De asemenea art. 12 alin. (3) din Legea 36/2016 stipulează că furnizorul de serviciu poștal universal are obligația să prezinte autorității de reglementare proiectul tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal, elaborat conform metodologiei de stabilire a tarifelor, aceasta fiind elaborată și aprobată de autoritatea de reglementare. Tarifele se aprobă de autoritatea de reglementare în mod transparent și public.

Menționăm că în temeiul art. 25 alin. (1) din Legea 36/2016 în calitate de furnizor de serviciu poștal universal (furnizor SPU) este desemnată Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”.

Astfel, în conformitate cu art. 4 alin. (2) lit. f) ANRCETI a elaborat și aprobat Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 25 din 29.09.2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 347-352, art. 1641).

În vederea calculării tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal ANRCETI, în temeiul art. 31 alin. (3), a aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 24 din 29.09.2016 Metodologia de repartizare a costurilor de producție pentru servicii poștale din sfera serviciului universal și din afara sferei serviciului universal prin care a stabilit modul de repartizare a costurilor de producție pentru serviciile poștale furnizate de către Î.S. „Poșta Moldovei”, în calitate de furnizor SPU.

Tarifele actuale la serviciile din sfera SPU, au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 32 din 22.04.2022. Deși tarifele date au fost aprobate în anul 2022, acestea au fost calculate în baza costurilor pentru anul 2019, ținând cont că anul 2020 a fost un an atipic, fiind marcat de pandemia de COVID-19, restricțiile impuse în vederea prevenirii și atenuării răspândirii acesteia exercitând un impact negativ asupra activității sectorului de comunicații poștale, inclusiv asupra Î.S. „Poșta Moldovei”. Astfel, indicatorii economici obținuți de Î.S. „Poșta Moldovei” în 2020 nu au putut fi utilizați pentru determinarea tarifelor.

Luând în considerare faptul că tarifele în vigoare au fost calculate în baza costurilor înregistrate în anul 2019, dar și aplicabilitatea acestora din 01.06.2022, veniturile obținute de Î.S. „Poșta Moldovei” nu acoperă cheltuielile înregistrate pentru prestarea serviciilor din sfera SPU.

În același timp, începând cu luna octombrie 2021 au crescut semnificativ prețurile pentru resursele energetice din cauza ultimelor evoluții de pe piețele regionale de energie. Astfel,

majorarea prețurilor la resursele energetice a dus la majorarea considerabilă inclusiv a cheltuielilor Î.S., „Poșta Moldovei”, rezultatul estimativ pentru anul 2022 fiind negativ, de circa 18 milioane lei.

Ținând cont de cele menționate, în vederea acoperii costurilor generate de furnizarea serviciilor din sfera serviciului poștal universal și în vederea asigurării unei activități eficiente a furnizorului, Î.S., „Poșta Moldovei” a prezentat ANRCETI spre examinare și aprobare proiectul de modificare a tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal.

Proiectul prezentat de Î.S., „Poșta Moldovei” prevede solicitarea de modificare a tarifelor pentru următoarele servicii poștale din sfera SPU:

- scrisori, cărți poștale, imprimate simple;
- taxa pentru serviciul de recomandare;
- serviciile poștei de scrisori internaționale;
- serviciile de expediere a coletelor poștale internaționale ordinare.

Tarifele date au fost calculate în baza Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal, aprobată prin Hotărârea ANRCETI nr. 25 din 29.09.2016 în baza costurilor, veniturilor și capitalul angajat pentru anul 2021 repartizate conform:

- Metodologiei de repartizare a costurilor de producție pentru servicii poștale din sfera serviciului universal și din afara sferei serviciului universal, aprobată prin Hotărârea ANRCETI nr. 24 din 29.09.2016;

- Metodologiei privind repartizarea costurilor, veniturilor și capitalului angajat a Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2021.

Menționăm că Metodologia privind repartizarea costurilor, veniturilor și capitalului angajat a Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2021, inclusiv Rapoartele/informațiile privind repartizarea costurilor (inclusiv a costurilor corectate), veniturilor și capitalului angajat pentru anul 2021 au fost auditate, compania de audit neconstatând deficiențe care ar distorsiona situația din rapoartele/informațiile elaborate de Î.S., „Poșta Moldovei”.

Tarifele pentru serviciile poștale din sfera SPU propuse spre examinare și aprobare urmează să intre în vigoare începând cu 1 iunie 2023.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul noilor tarife propuse de Î.S., „Poșta Moldovei” nu diferă de tarifele în vigoare din punct de vedere structural al tipurilor de servicii, păstrându-se principiile de bază de clasificare a trimiterilor poștale.

La stabilirea tarifelor Î.S., „Poșta Moldovei” a luat în considerație următoarele principii:

- 1) tarifele vor fi aplicate unic pe întreg teritoriul țării (art.12 alin.(2) din Legea 36/2016);
- 2) tarifele pentru serviciile din sfera SPU trebuie să fie fundamentate în funcție de costuri și să stimuleze furnizarea unui serviciu universal eficient;
- 3) tarifele vor fi stabilite conform costurilor unitare;
- 4) tarifele vor asigura comoditatea de utilizare: excluderea fracțiunilor de unitate și rotunjire la cifrele 0 și 5;

1. Tarifele SPU având ca obiect trimiterile poștale interne

Din cadrul trimiterilor poștale interne proiectul de hotărâre prevede modificarea tarifelor pentru serviciile poștale având ca obiect:

- scrisori, cărți poștale, imprimate simple;
- taxa pentru serviciul de recomandare.

2. Tarifele SPU având ca obiect trimiterile poștale internaționale

Tarifele SPU având ca obiect trimerile poștale internaționale au fost calculate prin modelare (în conformitate cu prevederile Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal), fiind condiționată de particularitățile procesului tehnologic de prestare a serviciilor poștale internaționale, care include divizarea în etape efectuate pe teritoriul țării și etape efectuate în afara țării.

Etapele efectuate în afara țării presupun:

1) transportarea trimerilor poștale peste hotarele Republicii Moldova care presupun cheltuieli de transportare (remunerație pentru prestațiile privind transportarea și tranzitul teritorial până la punctul de schimb declarat al țării de destinație);

2) distribuirea în țara de destinație care presupune cheltuieli terminale (remunerarea operatorilor serviciului universal pentru distribuirea trimerilor poștale internaționale care intră pe teritoriul unui stat și care cuprinde trimiteri poștale dintr-o altă țară).

Menționăm că aceste cheltuieli dețin o cotă semnificativă (de circa 80%) în structura costului trimerilor internaționale.

De asemenea, menționăm că Î.S. "Poșta Moldovei" începând cu anul 2016 a aderat la sistemul de măsurare a calității care presupune remunerarea suplimentară pentru atingerea nivelului de calitate anunțat de către operatorii din peste 80 de țări.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu este necesitate.

4. Fundamentarea economico-financiară

1. Trimiteri poștale interne

Tarifele propuse pentru scrisori, cărți poștale, imprimate (inclusiv tariful propus pentru serviciul recomandare) vor înregistra o creștere față de tarifele în vigoare în medie cu circa 21% (calculat ca medie ponderată în funcție de volumele de servicii prestate în anul 2021 pe categorii de servicii și trepte de greutate).

În vederea determinării factorilor principali care au dus la modificarea tarifelor propuse spre modificare, mai jos este prezentată structura costurilor Î.S. "Poșta Moldovei" pentru anul 2021 în baza cărora tarifele date au fost calculate:

- 1) Costuri de producție – 82,6%;
- 2) Cheltuieli de distribuire – 0,4%;
- 3) Cheltuieli administrative – 14,1%;
- 4) Alte cheltuieli din activitatea operațională – 0,4%;
- 5) Costul mediu ponderat al capitalului – 2,5%.

Astfel, din totalul costurilor de producție (care reprezintă circa 82,6% din totalul costurilor pentru prestarea trimerilor poștale interne), conform informațiilor prezentate de Î.S. "Poșta Moldovei", circa 72,6% reprezintă cheltuielile cu personalul. Salariul mediu al personalului implicat în producție în anul 2019 (perioadă în baza indicatorilor căreia au fost calculate tarifele în vigoare) reprezenta circa 5 098 lei, iar în anul 2022 – 5 966 lei, înregistrându-se o creștere a acestuia cu 17%. Totodată menționăm că salariul mediu al personalului implicat în producție în anul 2022 era cu peste 40% mai mic decât salariul mediu pe economie în Republica Moldova.

O altă componentă a costurilor de producție cu o cotă importantă (de circa 10%) sunt cheltuielile de transportare a trimerilor poștale, din care doar combustibilul este de 6,6%.

Aceste cheltuieli s-au majorat în anul 2021 în mediu cu circa 9,6% comparativ cu anul 2019. De notat faptul că majorările semnificative ale prețurilor carburanților pe parcursul anului 2022 au condus și mai mult la majorarea cheltuielilor de transport.

2. Trimiteri poștale internaționale

Tarifele propuse pentru trimerile poștale internaționale de scrisori, cărți poștale, aerograme, imprimate și colete poștale internaționale vor înregistra o creștere față de tarifele în vigoare în medie cu circa 24% (calculat ca medie ponderată în funcție de volumele de servicii prestate în anul 2021 pe categorii de servicii, trepte de greutate și zone);

Factorii principali care au dus la majorarea costurilor pentru furnizarea serviciilor poștale internaționale reprezintă:

- majorarea cotelor taxelor terminale de distribuție pe teritoriul țărilor de destinație conform Convenției Uniunii Poștale Universale (UPU). Mai mult, au fost modificate și principiile de aplicare a taxelor terminale. Dacă până în anul 2020 Convenția UPU prevedea aplicarea, pentru poșta de scrisori, a unei taxe terminale unice pentru toate țările, atunci, începând cu anul 2021, sunt stabilite taxe diferite pe țări.

- cheltuielile terminale pentru poșta de scrisori pentru zona A (în țările căreia Î.S."Poșta Moldovei" expediază peste 70% din trimerile internaționale a poștei de scrisori) s-au majorat de la 5,368 DTS/kg în anul 2019 la 7,533 DTS/kg în anul 2022 (cu peste 40%), iar pentru zona B la 7,211 DTS/kg în anul 2022 (cu circa 34%).

- cheltuielile terminale pentru corespondența recomandată au crescut de la 1,4 DTS/kg în anul 2019 la 1,463 DTS/kg în anul 2022 (cu circa 4,5%).

- cheltuielile terminale pentru corespondența cu valoare declarată au crescut de la 1,7 DTS/kg în anul 2019 la 1,777 DTS/kg în anul 2022 (cu circa 4,5%).

- cotele-părți teritoriale de sosire pentru coletele poștale calculate prin combinarea taxei de bază per colet și taxei de bază per kilogram au crescut în mediu cu 3%.

- majorarea taxelor de transportare stabilite de companiile de transport.

Astfel, conform informațiilor prezentate de Î.S."Poșta Moldovei", taxele de transportare peste hotarele țării pentru trimerile poștei de scrisori internaționale stabilite de companiile de transport pentru anul 2022 s-au majorat de la 1,016 DTS/kg în anul 2021 la 1,225 DTS/kg în anul 2022 (cu peste 20%) pentru Zona A și de la 3,691 DTS/kg în anul 2021 la 5,361 DTS/kg în anul 2022 (cu peste 45%) pentru Zona B. Taxele de transportare până la țara de destinație pentru trimerile de colete poștale (achitate companiilor aeriene) s-au majorat cu circa 9%.

Impactul ajustării tarifelor

Este de menționat că ponderea trimerilor poștale expediate de către populație în volumul total de corespondență expedită constituie circa 17%. Având în vedere că, raportând volumul trimerilor poștei de scrisori, expediate de persoane fizice pe teritoriul țării, la numărul populației Republicii Moldova, constatăm că o persoană expediază în mediu două scrisori pe an.

Prin urmare majorarea tarifelor pentru trimerile de corespondență nu va afecta semnificativ populația.

De asemenea menționăm că majorarea tarifelor poștale nu conduc la careva scumpiri a prețului de vânzare de mărfuri, respectiv, nu au un impact negativ asupra capacității de plată a populației.

Cât privește impactul asupra agenților economici menționăm că în cheltuielile de producție ale acestora, desfășurate de procesele de producție, cheltuielile pentru serviciile poștale nu dețin o cotă atât de mare. Totodată, agenții economici care expediază volume mari de servicii poștale pot beneficia de tarife speciale în conformitate cu art. 12 alin. (4) din Legea

36/2016.

Pentru instituțiile statului, menționăm că, în vedere diminuării impactului majorării tarifelor, există servicii alternative pentru serviciile de trimiteri de corespondență, cum ar fi serviciile electronice, inclusiv prin aplicarea semnăturii digitale.

Totodată, în cazul neajustării tarifelor Î.S.”Poșta Moldovei” la costuri există riscul ca întreprinderea să nu fie în stare să asigure prestarea serviciilor din sfera serviciului poștal universal eficient și în conformitate cu Standardele de calitate impuse în sarcina companiei prin Hotărârea Guvernului nr. 1226 din 09.11.2016 cu privire la standardele de calitate în ceea ce privește serviciul poștal universal.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI este elaborat în temeiul și în conformitate cu cerințele legislației naționale și europene, nu vine în contradicție cu legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, în urma aprobării prezentului proiect nu va fi necesară modificarea sau completarea cadrului normativ conex.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI a fost plasat spre consultare publică pe pagina de Internet a ANRCETI www.anrceti.md, compartimentul *Transparența decizională*, secțiunea *Consultări pe pagina web*, pentru perioada 31.03.2023-21.04.2023. Obiecții și propuneri la proiectul supus consultării publice nu au parvenit.

Director adjunct ANRCETI

Silvia BOJOGA